

Bekæmpelse / regulering af vilde dyr på Banedanmarks udendørs arealer

Følgende politik gælder kun for vilde dyr på Banedanmarks udendørs arealer. Det er Banedanmarks geografiske fagspecialister (GFS) inden for Forst, som er ansvarlige for sager vedrørende disse dyr.

Problemer med vilde dyr (fx rotter og hvepse) i bygninger og tekniske installationer løses af dem, der ejer / forvalter disse. Det vil ofte være Banedanmarks GFS med ansvar for Bygninger eller Sikring.

De vilde dyr lever deres eget liv, og Banedanmark er ikke ansvarlig for deres gøren og laden. Heldigvis volder den vilde fauna på Banedanmarks arealer normalt ingen problemer for hverken jernbandedriften eller naboerne til jernbanen. Men i enkelte tilfælde kan der opstå situationer, hvor dyrene kan skade banens anlæg eller være til gene for de rejsende eller banens naboer.

Pligt til bekæmpelse/regulering?

Da man som grundejer ikke er ansvarlig for de vilde dyr og deres aktiviteter på ens arealer, er man normalt heller ikke forpligtet til at bekæmpe eller regulere dem. Der gælder dog følgende undtagelser:

- Rotter, som man skal melde til kommunen, der efterfølgende sørger for bekæmpelsen.
- Skadevoldende vildt og invasive arter, som i henhold til et påbud fra Naturstyrelsen ([jagtloven §§ 37-38](#)), skal bekæmpes.

Nogle arter (fx mus og mosegrise) må man bekæmpe hele året uden særlig tilladelse, mens andre arter (fx ræv og råge) kun må reguleres/skydes, når der evt. er jagttid på dem, eller hvis man har fået tilladelse i henhold til [BEK 971 om vildtskader](#).

Spredningskorridorer

Arealerne langs med jernbanerne, som snor sig gennem landskabet, har stor betydning som spredningskorridorer for den vilde fauna. Det gælder lige fra små insekter til større pattedyr og fugle. Det er Banedanmarks overordnede politik, at dyrene skal have fred og ro på banearealerne.

Bekæmpelse

Bekæmpelse vil normalt kun finde sted, hvis dyrene gør skade på banens anlæg eller er til uacceptabel stor gene for de rejsende.

Hvis dyr krydser skellet mellem banen og dens naboer, foretager Banedanmark ikke en bekæmpelse. Naboerne må selv sikre deres ejendom mod dyrene, hvis de generer. Den eneste undtagelse herfra er, at Banedanmark i begrænset omfang bekæmper råger, som har dannet koloni i banens træer.

Bekæmpelse af dyr på Banedanmarks arealer er en driftsopgave, som udføres af entreprenører, der er godkendt af Banedanmark pga. sikkerhedskravene ved arbejder inden for 4 m fra skinnerne. Hunde, som bruges i f.m. reguleringen, skal føres i snor pga. nærheden til spor.

Bekæmpelse vil fortsætte så længe Banedanmarks Forst-GFS finder det formålstjenstligt i forhold til opnået effekt. Det kan være nødvendigt at regulere visse arter gennem flere år.

Hvis bekæmpelsen foretages ved skydning tæt på offentlige arealer, skal politiet informeres inden udførelsen.

Banedanmark fælder ikke redetræer for at regulere skadevoldende fugle, men reder indgår som en parameter i valg af træer, som fældes i f.m. planlagt bevoksningspleje. Det er i den forbindelse vigtigt at overholde forbuddet mod fældning af visse træer, som fremgår af § 6 i [BEK 1466 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt](#).

Registrering

Den lokale Forst-GFS journaliserer, hvor og hvornår der reguleres, samt hvor mange dyr der aflives (gælder ikke rotter).

Utilfreds med bekæmpelsen / reguleringen

Generelt bør man altid i første omgang rette henvendelse til Banedanmarks geografiske fagspecialist (GFS) inden for Forst, som forvalter faunaen på Banedanmarks arealer. Hvis der bliver behov for at gå videre med sagen, fordi man ønsker mere bekæmpelse / regulering, kan man henvende sig til den ansvarlige myndighed, som vurderer situationen og kan udstede påbud.

- Rotter: Ret henvendelse til kommunen.
- Skadevoldende vildt og invasive arter: Ret henvendelse til den lokale vildtkonsulent i [Naturstyrelsen](#).

Invasive arter

Invasive arter bekæmpes kun, hvis de skader banen, eller der er et myndighedskrav om det.

Problemdyr og eventuel bekæmpelse

Nedenfor er nævnt, hvad Banedanmark gør ved en række dyr, som give problemer.

Rotter

Hvis Banedanmark konstaterer rotter på banearealerne, meldes dette til kommunen af den lokale Forst-GFS, og det aftales, hvordan eventuel bekæmpelse skal foregå. Der etableres bekæmpelse i dialog og efter anvisning/påbud af kommunen.

Hvis naboer konstaterer rotter på banearealerne, skal de melde det til kommunen (normalt via deres hjemmeside). Kommunen kontakter efterfølgende Banedanmark, så det kan aftales, hvordan eventuel bekæmpelse skal foregå.

Da der uden for de offentlige områder ved stationerne ofte kræves en særlig jernbanesikkerhedsuddannelse for at opholde sig på banearealerne, må rottefængerer ikke begynde arbejdet, før dette er afklaret med den lokale Forst-GFS.

Råger

Råger generer primært via deres larmende adfærd i kolonierne, som kan blive meget omfangsrige. Normalt er råger ikke et problem for banens drift eller de rejsende, men naboer til en rågekoloni kan opleve store problemer.

Banedanmark har, som nævnt ovenfor, ikke pligt til at regulere råger. Det er op til den lokale Forst-GFS at vurdere, om der kan afsættes tid/ressourcer til reguleringen.

Hvis råger skal reguleres, sikrer den lokale Forst-GFS, at der er givet tilladelse i henhold til §§ 13 og 27 i [BEK 971 om vildtskader](#), og at personerne, som udfører reguleringen, har gyldigt jagttegn, våbentilladelse (såfremt der benyttes salonriffel) samt kurset Pas-På-På-Banen.

Reguleringen foregår ved skydning én gang om ugen i maksimalt 4 uger, når ungerne er ved at være klar til at flyve fra reden. Der reguleres ikke inden redebygning og æglægning.

Måger

Måger kan ud over at larme optræde aggressivt. Kun Sølvmågen er omfattet af [BEK 971 om vildtskader](#). Hvis der opstår problemer med Sølvmåger, meldes dette til den lokale Forst-GFS, som vurderer om der skal ske bekæmpelse.

Duer

Forvildede tamduer kan være både til gene for de rejsende på stationerne, og for personalet som renholder områderne. Problemet er, at duernes ekskrementer kan overføre sygdomme og lave syreskader på bygningerne.

Banedanmark og DSB forsøger at begrænse tamduerne ved at montere fx pigge eller net på steder, hvor de er til uacceptabel gene. Hvis forebyggelsen med duesikring ikke har den ønskede effekt, og omgivelserne gør det forsvarligt, kan det blive nødvendigt at bekæmpe duerne ved skydning. Hjemlen til reguleringen findes i § 2 i [BEK 971 om vildtskader](#).

Rejsende som oplever problemer med duer på stationerne, kan henvende sig til DSB (ejendomme@dsb.dk), som ejer de fleste stationsbygninger. Hvis problemerne er ved Banedanmarks bygninger, giver DSB besked til den lokale Forst-GFS, som sammen med den lokale Bygnings-GFS, vurderer, om der skal igangsættes duesikring eller regulering.

Ræve

Ræve på banens arealer reguleres normalt ikke, men deres grave lukkes, hvis de skader banens anlæg. Skaderne opstår når ræven graver under spor, så der kan opstå sætningsskader, der kan påvirke togdriften, eller når udgravet jord stopper grøfter, så afvandingen forhindres.

Forst-GFS bestiller entreprenører som lukker gravene, når det er kontrolleret at rævegraven er tom og uden yngel. Hvis der er behov for at lukke en grav i yngletiden (1. marts – 31. maj), skal der søges om dispensation.

Hvis Forst-GFS skønner, at en grav kan udgøre akut fare for en ulykke kontaktes GFS-Geoteknik som i samråd med GFS-Spor vurderer situationen. Hvis der er fare for en ulykke, bestiller GFS-Geoteknik en entreprenør til lukning af graven, selvom den er i brug. Det skal indgå i vurderingen, om lukningen kan vente, til Forst har forsøgt, at få ræven til at flytte. Hvis der er tvivl om, om der er ræv i graven, når den lukkes, informeres den lokale vildtconsulent om, hvorfor graven er blevet lukket.